

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 734/2024
17.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Александра Степановића и Дијане Јанковић, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др, због кривичног дела отмица у саизвршилаштву из члана 134. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Милана Латиновића и бранилаца окривљеног ББ, адвоката Турк Борута и адвоката Милана Штрпца, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 177/16 од 02.03.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1-683/23 од 27.02.2024. године, у седници већа одржаној 17.09.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Милана Латиновића и бранилаца окривљеног ББ, адвоката Турк Борута и адвоката Милана Штрпца, поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 177/16 од 02.03.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1-683/23 од 27.02.2024. године у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП и члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, а браниоца окривљеног АА, адвоката Милана Латиновића и у односу на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, те браниоца окривљеног ББ, адвоката Турк Борута и адвоката Милана Штрпца, у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП, док се у преосталом делу захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених **ОДБАЦУЈУ** као недозвољени.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду К 177/16 од 02.03.2023. године окривљени ВВ, АА и ББ оглашени су кривим да су као саизвршиоци извршили кривично дело отмица из члана 134. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика и осуђени су на казне затвора у трајању од по 1 године и 6 месеци у које се окривљенима урачунава време проведено у притвору и то окривљеном АА од 06.11.2012. године до 27.12.2012. године, а окривљеном ББ од 09.09.2020. године до 10.09.2020. године. Истом пресудом, одлучено је о трошковима кривичног поступка на начин како је то ближе одређено у изреци првостепене пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1-683/23 од 27.02.2024. године одбијене су као неосноване жалбе окривљених АА, ББ и ВВ изјављене од стране бранилаца и жалба Вишег јавног тужиоца у Новом Саду и пресуда Вишег суда у Новом Саду К 177/16 од 02.03.2023. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтеве за заштиту законитости благовремено су поднели:

- бранилац окривљеног АА, адвокат Милан Латиновић, због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) и 3) и члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни суд усвоји као основан захтев за заштиту законитости, побијане пресуде укине и списе предмета врати првостепену суду на поновни поступак и одлучивање;

- браниоци окривљеног ББ, адвокат Турк Борут и адвокат Милан Штрбац, због повреде закона из члана 485. став 1. Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни суд усвоји као основан поднети захтев за заштиту законитости, побијане пресуде преиначи и окривљеног ослободи од кривице или побијане пресуде укине и списе предмета врати првостепену суду на поновни поступак и одлучивање.

Врховни суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП), па је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, те након оцене навода изнетих у захтеву нашао:

Захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених, и то окривљеног АА, адвоката Милана Латиновића који је поднет у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, члана 438. став 2. тачка 1) и 439. тачка 2) ЗКП, те окривљеног ББ, адвоката Турк Борута и адвоката Милана Штрпца, у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) и тачка 8) и члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, су неосновани, док су у преосталом делу недозвољени.

У поднетим захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљених наводи се да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, односно да се побијане пресуде заснивају на незаконитом доказу. Као незаконит доказ браниоци наводе записник о испитивању оштећеног ГГ, при чему се незаконитост овог записника огледа у чињеници да је ГГ у истом дану, у истом кривичном поступку претходно био испитан и у својству окривљеног, а о испитивању истог као сведока пред истражним судијом није обавештен ни један од окривљених. Бранилац окривљеног АА појашњава да је због немогућности да у једном кривичном поступку једно лице има двоструку процесну улогу, овај записник о испитивању оштећеног од 18.12.2012. године незаконит, док браниоци окривљеног ББ ову незаконитост виде у чињеници да на саслушање ГГ пред истражним судијом није позван ниједан од окривљених.

Овакви наводи бранилаца окривљених оцењени су као неосновани.

Наиме, из списка предмета произилази да је записник о испитивању сведока – оштећеног ГГ од 18.12.2012. године сачињен пред истражним судијом Вишег суда у Новом Саду у предмету Ки. 331/12, и то у односу на околности кривичног дела противправно лишење слободе из чл. 132 став. 1. КЗ у стицају са кривичним делом изнуде у покушају из чл. 214 став. 4. у вези става 2. и 1. у вези чл. 30. КЗ које је стављено на терет окривљенима АА, ББ и ВВ, и то на његову штету. Испитивању сведока присуствовали су браниоци окривљених - адвокат Дашић Ненад, адвокат Гостовић Илија и адвокат Жилић Бошко, и исти је потписан без примедби.

Из списка даље произлази да је решењем о спровођењу истраге Вишег суда у Новом Саду Ки 331/12 од 08.11.2012. године, осим у односу на напред наведена кривична дела учињена на штету ГГ, истрага одређена и против њега у својству окривљеног због кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 1) КЗ у стицају са кривичним делом недозвољено ношење ватреног оружја из члана 348. став 4. у вези става 1. КЗ, те кривичног дела крађе из члана 203. став 1. КЗ и кривичног дела неовлашћено стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ., те је дана 18.12.2012. године ГГ саслушан у својству окривљеног за кривична дела која су њему стављена на терет, о чему је сачињен посебан записник о саслушању окривљеног које је обављено у присуству бранилаца свих окривљених, (при чему се на том записнику о саслушању окривљеног ГГ побијане пресуде не заснивају).

Имајући наведено у виду, околност да је ГГ саслушан у различитом својству истог дана, којом приликом су сачињена два посебна записника, није од утицаја на законитост записника о испитивању оштећеног ГГ сачињен 18.11.2012. године, па су супротни наводи бранилаца окривљених оцењени као неосновани, јер овај записник представља законит доказ, како по начину прибављања тако и по форми, при чему Врховни суд указује да је у време испитивања оштећеног био на снази Законик о кривичном поступку (Сл. Гласник РС 72 од 03.09.2009. године) који је у одредби члана 251. став 5. прописивао да ће, уколико окривљени има браниоца, истражни судија, по правилу, обавештавати само браниоца.

Поднетим захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљених указује се да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, а која се огледа у томе што је првостепени суд изреком пресуде обухватио и радње извршења кривичног дела противправно лишење слободе за које је наступила застарелост кривичног гоњења. Наиме, према наводима захтева, суд је након констатовања да је наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења за кривично дело противправно лишење слободе из члана 132. став 1. Кривичног законика (КЗ), које је било обухваћено првобитном оптужницом, уместо доношења одбијајуће пресуде за ово кривично дело, прихватио измењен оптужни акт јавног тужиоца и окривљене огласио кривим за кривично дело отмица из члана 134. став 1. КЗ, задржавајући опис радње кривичног дела противправно лишење слободе у изреци пресуде, при чему тужилаштво није изменило чињенични опис кривичног дела, већ је само променило правну квалификацију дела и унело законске елементе кривичног дела отмице, што је супротно члану 409. став 1. ЗКП иако је, према наводима браниоца окривљеног АА, адвоката Милана Латиновића, могао да га огласи кривим једино за кривично дело изнуда из члана 214. став 1. КЗ (чиме бранилац указује на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП)

Такође, поднетим захтевом бранилаца окривљеног ББ, указује се на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП и наводи, да првостепени суд није решио предмет оптужбе, јер у моменту наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења за кривично дело противправно лишење слободе, није донео одбијајућу пресуду у односу на то дело, већ је наставио кривични поступак.

Овакви наводи бранилаца окривљених су по оцени Врховног суда неосновани.

Наиме, с обзиром да је првобитном оптужницом окривљенима стављено на терет кривично дело противправно лишење слободе у стицају са кривичним делом изнуда, те да су у том оптужном акту била чињенично описана и сва законска обележја кривичног дела отмица, које је иначе сложено кривично дело, то околност да је током поступка наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења у односу на кривично дело противправно лишење слободе дана 21.10.2018. године, није од утицаја на правилност и законитост нижестепених пресуда. Ово стога што је кривично дело отмица сложено кривично дело, (које је иначе блаже кривично дело од кривичног дела изнуда из члана 214. став 4. КЗ), у чијем саставу је управо и задржавање, а како то наводи и бранилац окривљеног ББ у свом захтеву, као једно од објективних обележја кривичног дела отмица које је окривљенима измењеном оптужницом стављено на терет. При томе, оваквом правном квалификацијом није дошло до повећања криминалне делатности у опису радњи извршења, те како суд има обавезу да реши предмет оптужбе, који представља чињенични супстрат садржан у њеној изреци, а ради се о сложеном кривичном делу, то није могао да утврђује евентуалну застарелост кривичног гоњења у односу на елементе једног од дела у саставу овог сложеног кривичног дела. Како из чињеничног описа првобитног оптужног акта, који није мењан, а што није оспорено ни поднетим захтевима за заштиту законитости, произлазе сви елементи кривичног дела отмица, а суд није везан правном квалификацијом датом у оптужном акту, по оцени Врховног суда, нижестепеним пресудама није учињена повреда кривичног закона из члана 438 став.1 тач.1. нити члана 439. тачка 2) ЗКП, док је предмет оптужбе у потпуности решен на напред наведени начин, те није учињена ни повреда закона из чл. 438 став 1. тач.8) ЗКП.

Даље у поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног АА наводи да је побијаним пресудама учињена повреда закона из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП јер суд није дао довољно разлога за примену члана 406. ЗКП, односно оспорава постојање разлога за читање исказа оштећеног ГГ услед привременог боравка окривљеног у иностранству.

С тим у вези у поднетом захтеву адвокат Милан Латиновић наводи да је нижестепеним пресудама учињена и повреда одредбе члана 68. став 1. тачка 10) ЗКП, с обзиром да је окривљеном АА ускраћено право да на главном претресу непосредно сам испитује сведока ГГ.

Наводима да се у радњама описаним у изреци пресуде не стичу обележја кривичног дела отмице из члана 134. став 1. Кривичног законика, будући да исте не представљају било какву обману, да из изведених доказа не произлази да је оштећени применом силе и обманом одведен са лица места, бранилац окривљеног АА суштински

оспорава чињенично стање утврђено побијаним пресудама, чиме указује на повреду закона из члана 440. ЗКП.

Осим наведеног, у захтевима бранилаца наводи се да тужилац није био овлашћен да врши измену оптужног акта у ситуацији када није измењен чињенични опис кривичног дела, чиме суштински указују на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 3) у вези члана 409. ЗКП.

Како чланом 485. став 4. ЗКП који прописује разлоге због којих окривљени односно његов бранилац сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због повреде закона из члана члана 68. став 1. тачка 10) ЗКП, члана 409. ЗКП, члана 438. став 2. тачка 3) у вези члана 406. ЗКП, и члана 440. ЗКП то је Врховни суд захтеве за заштиту законитости бранилаца окривљених, у овим деловима, оценио као недозвољене.

Из напред изнетих разлога, Врховни суд је у смислу члана 491. став 1. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП одлучио као у изреци пресуде.

**Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.**

**Председник већа – судија
Мирољуб Томић, с.р.**

**За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**